

دانشگاه خوارزمی
دانشکده علوم انسانی و اجتماعی
گروه جامعه‌شناسی

نام درس: روش‌های تحلیل آماری پیشرفته و نرم‌افزارهای متناسب با آن

نام محتوای درسی: تحقیق اجتماعی و تحلیل پیشرفته داده‌های کمی

مقطع: دکتری

رشته: جامعه‌شناسی

گرایش: بررسی مسائل اجتماعی ایران

نام مدرس: کرم حبیب‌پور گنابی

ترم تحصیلی: ترم اول ۹۷-۱۳۹۶

معرفی درس

هدف اصلی این درس آن است که مهمتر از اجرای روش‌های آماری، دانشجویان با بنیادهای مفهومی این روش‌ها آشنا شوند تا بتوانند به عنوان یک جامعه‌شناس و پژوهشگر حوزه مسائل اجتماعی (نه به عنوان یک آماردان)، تفاسیر جامعه‌شناختی از مفاهیم و نتایج آزمون‌های آماری در مورد وضعیت مسائل اجتماعی ارائه دهند. ضمن اینکه این درس به دانشجویان کمک می‌کند تا بتوانند روش‌های آماری مناسب برای سؤالات پیشرفته آماری خود در زمینه تحلیل مسائل اجتماعی را در قالب نرم‌افزارهای آماری شناسایی و به کار بندند.

اهداف درس

در انتهای این درس، دانشجویان خواهند توانست:

- با نحوه برآورد اعتبار و پایایی ابزار اندازه‌گیری آشنا شوند.
- با نحوه اجرای رگرسیون برای متغیرهای کمی (رگرسیون خطی) و کیفی (رگرسیون لجستیک اسمی و ترتیبی) به منظور پیش‌بینی تغییرات متغیر وابسته آشنا شوند.
- با استفاده از روش تحلیل مسیر، مسیر تأثیرگذاری متغیرهای مستقل بر وابسته نهایی و میانی را برآورد و تحلیل کرده و درعین حال به کیفیت برازش مدل نظری پی ببرند.
- با استفاده از روش تحلیل کلاستر (با تأکید بر مدل سلسله‌مراتبی، متغیرها و بویژه موارد (افراد، سازمان‌ها، استان‌ها، کشورها و...) را طبقه‌بندی و تحلیل کنند.

روش تدریس

در این درس، از روش‌های گوناگون تدریس از جمله سخنرانی‌های مدرس، بررسی و ارزیابی نمونه تحلیل‌های آماری صورت گرفته، نمونه کار درسی دانشجویان و... استفاده خواهد شد.

ارزشیابی درس

نمره دانشجویان در این درس به شکل زیر تعیین خواهد شد:

۴ نمره	حضور و مشارکت فعال در کلاس
۶ نمره	کار کلاسی (انجام یک آزمون آماری پیشرفته و ارائه آن در کلاس) باید به پست الکترونیکی karamhabibpour@yahoo.com ارسال شود.
۱۰ نمره	امتحان پایان ترم

برنامه زمانی درس

با توجه به مقطع تحصیلی دانشجویان، متن اصلی درس، مباحث مختلفی است که در هر جلسه مدرس و دانشجویان به اتفاق همدیگر از منابع گوناگون گردآوری کرده و سر کلاس ارائه می کنند. این مباحث در ۵ جلسه ارائه خواهد شد.

جلسات	موضوع مورد بحث	منابع مورد مطالعه
اول	روایی و پایایی ابزار اندازه گیری - معرفی و نحوه محاسبه روایی (با تأکید بر تحلیل عاملی R به منظور طبقه بندی متغیرها) - نحوه اجرای تحلیل عاملی Q (به منظور طبقه بندی افراد، سازمان ها، استان ها، کشورها و...) - معرفی و نحوه محاسبه پایایی (با تأکید بر ضریب آلفای کرونباخ) - تمرین	فصول ششم و هفتم کتاب
دوم	رگرسیون خطی ساده و چندگانه - تشریح مفهوم رگرسیون، انواع و کاربرد آن در پژوهش - نحوه اجرای رگرسیون خطی ساده - نحوه اجرای رگرسیون خطی چندگانه - نحوه برخورد با چند هم خطی - (در صورت داشتن زمان در جلسه دوم یا سوم)، نحوه اجرای تحلیل رگرسیون سلسله مراتبی به منظور آزمون تأثیر متغیرهای تعدیلگر - تمرین	فصل دهم کتاب
سوم	تحلیل مسیر - تشریح مفهوم تحلیل مسیر، انواع و کاربرد آن در پژوهش، ترسیم مدل و... - نحوه اجرای تحلیل مسیر، تحلیل برازش و تفسیر نتایج آن - تمرین	فصل دوازدهم کتاب
چهارم	تحلیل رگرسیون لجستیک اسمی و ترتیبی - مفهوم، هدف، نحوه اجرا و تفسیر رگرسیون لجستیک اسمی (دووجهی و چندوجهی) - مفهوم، هدف، نحوه اجرا و تفسیر رگرسیون لجستیک ترتیبی - تمرین	فصول پانزدهم و شانزدهم کتاب
پنجم	تحلیل کلاستر - معرفی تحلیل کلاستر و کاربرد آن - مفهوم، هدف، نحوه اجرا و تفسیر مدل تحلیل کلاستر سلسله مراتبی	فصول هجدهم کتاب

جلسات	موضوع مورد بحث	منابع مورد مطالعه
	- تمرین - مرور و جمع‌بندی مطالب	

منابع لازم

متن اصلی درس، کتاب زیر است:

حبیب‌پور گنجابی، کرم و صفری شالی، رضا (۱۳۹۵). راهنمای جامع کاربرد SPSS در تحقیقات پیمایشی. چاپ ششم، تهران: نشر متفکران.

منتهی از کتاب‌ها و مقالات دیگر نیز به منظور افزایش یادگیری در زمینه تحلیل آماری داده‌های کمی، به تناسب محتوای هر جلسه به روش‌های مختلف استفاده خواهد شد:

۱. دواس، دی. ای. (۱۳۷۶). پیمایش در تحقیقات اجتماعی. ترجمه هوشنگ نایی، تهران: نشر نی.
۲. ساعی، علی (۱۳۸۱). تحلیل آماری در علوم اجتماعی (درآمدی بر روش تحقیق اجتماعی). چاپ سوم، تهران: انتشارات کیان‌مهر.
۳. سرمد، زهره (۱۳۸۴). آمار استنباطی (گزیده‌ای از تحلیل‌های آماری تک‌متغیری). تهران: انتشارات سمت.
۴. شریفی، حسن‌پاشا و نجفی‌زند، جعفر (۱۳۷۸). روشهای آماری در علوم رفتاری (آمار توصیفی و استنباطی). چاپ نهم، تهران: انتشارات سخن.
۵. غیاثوند، احمد (۱۳۸۷). کاربرد آمار و نرم‌افزار SPSS در تحلیل داده‌ها: آموزش جامع نرم‌افزار SPSS. تهران: نشر لویه.
۶. کلاتری، خلیل (۱۳۸۲). پردازش و تحلیل داده‌ها در تحقیقات اجتماعی-اقتصادی با استفاده از نرم‌افزار SPSS. تهران: نشر شریف.
۷. مؤمنی، منصور (۱۳۸۶). تحلیل‌های آماری با استفاده از SPSS. تهران: انتشارات کتاب نو.